

Reinbeitedistrikt 20 Fálá-siida
Ávžžiluodda 874
9529 Kautokeino

Landbruksdirektoratet
Postboks 1450 Vika
0116 Oslo

Fálá, 10.7.2021

Høringsuttalelse – presisering av distriktsinndeling for Vest-Finnmark reinbeiteområde – distrikt 30A, 30B og 30C

Viser til deres brev 05.03.2021 og 19.04.2021 deres referanse 20/26507.

Fálá-siida mener at arbeidet med ny distriktsinndeling for vinterbeitene i Vest-Finnmark har ikke tatt hensyn til våre tradisjonelle vinterbeiteområder godt nok. Dette har vi også gitt uttrykk for i vårt brev av 04.04.2003 til Reindriftstyret der vi legger frem innsigelse med kommentarer til utredningsarbeidet av Reinbeiterettsutvalget for Vest-Finnmark 27. juni 2002.

I mandatet til Reinbeiterettsutvalget på side 4 står det at:

«Reinbeiterettsutvalget skal utrede om noen del av den midlertidige soneinndelingen i Vest-Finnmark krenker etablerte reinbeiterettigheter. Reinbeiterettsutvalget skal utrede den faktiske bruk som har funnet sted i de områder der det påstås at rettigheter er krenket, og om den faktiske bruk har etablert rettighet.»

Den midlertidige sonegrense krenker helt klart våre etablerte beiterettigheter, og Reinbeiterettsutvalget har ikke utredet godt nok områdene Reatkamaras, Čivttesmarduottar og Harddelangielas.

Videre skriver Reinbeiterettsutvalget på side 7:

«Det bemerkes at det arbeid som utvalget har gjort, kun kan anses som en begynnelse på et større arbeid som etter utvalgets mening bør gjøres for å skape klarere rettighetsforhold i vinterbeiteområder. Utvalget har for det første kun sett på rettighetsspørsmål knyttet til områdene langs de midlertidige sonegrensene, og disse områdene utgjør bare en del av vinterbeiteområdene. De fleste av de berørte reindriftsutøvere har deltatt i prosessen, men dette gjelder ikke alle. Både for dem som har deltatt og for dem som ikke har det, gjelder den forutsetning at deres eventuelle etablerte rettigheter ikke kan fratras dem uten videre. Utvalget har videre ikke med de metoder og ressurser vi har hatt anledning til å bruke, kunnet fastslå de reelle rettighetsforhold med full sikkerhet.»

På grunn av arbeidsmengde i siidaen så hadde ikke vi kapasitet til å delta aktivt på alle ledd i forbindelse med utredningsarbeidet. I Reinbeiterettsutvalgets konklusjon i 2002 kom de frem til at den midlertidige sonegrensen ikke krenker etablerte beiterettigheter i vårt område. På bakgrunn av det skriver vi vårt brev datert 04.04.2003 til Reindriftstyret, hvor vi fremmer innsigelsen slik at siidaen ikke blir fratatt våre etablerte beiterettigheter. Vi vil bemerke at Reinbeiterettsutvalget påpeker selv at utredningsarbeidet anses som en begynnelse på et større arbeid for å klarere

Tilstøtende siida i vest. Vinterbeite og vinterbosteder for N.1.c Mikkel Kemi-siida slik:

«N.1.c har sine vinterbosteder ved Smaahaugvd. (Buolččajavrre) og Merujavrre. Vinterbeitingen begynner ved vinterbostedet ved Smaahaugvandet (Buolččajavrre). En lar først hjorden beite så langt nordover at den støter mot N.1.b.'s beiteområde der det allerede er avbeitet. Så dreier en av mot øst og beiter omkring Šorbmoelvens kilder. Der støter også N.1.c mot Q.3.'s beiteområde og må dreie sørover fordi området på østsiden allerede er avbeitet av U.1.'s hjord. Slik kommer en utpå vinteren på østsida av Smaahaugvandet (Buolččajavrre) og støter her i sør L.1.'s beitespor. Ved flyttetider er en ved sørenden av Smaahaugvandet og hjorden trekkes da mot vinterbostedet der vårflyttingen tar til.»

Tilstøtende siida i sør. Vinterbeite og vinterbosteder for K.1.a Danel Anti-siida og Q.3 Orda-siida slik:

«K.1.a holder på vinterbeiteområdet sin hjord blandet med O.3.'s hjord. De beiter på følgende måte: Før jul beiter en oppover Karasjokdalen til riksgrensen mot Muoddahašoavve (K.27 og 15). Derfra svinger en mot nord, beiter den østre delen av Njullosvađđa, over Pigejjell (Nieidavarre) og mot Pigevd. (Nieiddajr). I januar beiter dyrene ved Småhaugvandet (Buolžžajavrre) og omkring husene ved Karasjokka. Så trekker en over nordenden av Lædervidden (Riettečærro) mot Bajtajokka. Her er en i februar måned og en beiter da på begge sider av Bajtajokka og sørover mot Gavnevvd (Gavnejr). I mars måned beiter en igjen vestover mot sørenden av Lædervidden (Riettečærro). Her holder en seg utover i april, og ved flyttetider i slutten av måneden er en på vestsida av Lædervidden (Riettečærro). Vårflyttingen tar så til ved vinterbostedet ved Čoarvvejokka.»

Videre stemmer det hva Reinbeiterettsutvalget har konkludert om beitebruk til Mikkel Kemi siida N.1.c, K.1.a Danel Ante siida, K.2 Ante Biera siida og O.3 Orda-siida at det ikke er i konflikt med den midlertidige sonегrensen. Mikkel Kemi-siida har primært beitet ved Buolžajávri, mens Danel Ante-, Ante Biera-, og Orda-siida har beitet fra Riehtečearru og sørover.

Ut i fra andre skriftlige kilder som omhandler reindriften i Finnmark er Kristian Nissen's *Finmarkens renbyer 1911-1912*. Våre forfedre der er (nr. 4) Mikkala-Mikkala-siida, Mikkel Mikkelsen Sara (Mikkol) og (nr. 8) Josaba-sida, Josef Henriksen Buljo (Josat).

Nissen beskriver at Mikkol sin sommerbeite i 1911 var i Fiettar, og vinterbeite på nyåret 1912 var ved Gurbeš og i april 1912 ved Ulvefossen (Gumpegorži) og Cuhppulskaidi. Josat sin sommerbeite i 1911 var Joahkonjárga, og vinterbeite på nyåret 1912 hvor Áhkkanasjohka og Karašjohka møtes, og i april 1912 sydenden av lille Buolžajávri ved Karašjohka.

Disse to siidaene var naboer på vinteren, og i 1925 giftet Josat Ravdna med Mikkol Ivvar. Seinere i 1938 giftet også Josat Inga og Mikkol Ailu. I 1913 flyttet Josat med sin flokk til sommerbeite i Gearretnjárga, men fortsatte å bruke samme vinterbeiteområde. Ettersom flere av etterkommere til Mikkol og Josat giftet seg med hverandre og dannet familier, begynte de også å drive reinflokkene i felleskap. Denne siidasammensetningen dannet så grunnlaget for vinterbeiteområdet for Bávttajoga-siida/Fálá-siida og slik som Ørnulv Vorren beskriver i *Finnmarksamenes Nomadisme I og II*. Våre forfedre hatt uavbrutt bruk av samme vinterbeiteområde i minst 6 generasjoner, og Ivvar Aslaga etterkommere har også rettighetene til disse områdene. Før 1913 hadde Josat sommerbeite i Joahkonjárga fra 1886 til 1913 og tidligere i Orda. Vi mener at Fálá-siida og Ivvar Aslaga etterkommere har særrettigheter til området etablert gjennom alders tids bruk og hevd, slik våre forfedre har fortalt at de har drevet reindrift i området og som skriftlige kilder kan bekrefte.

Når det gjelder Oskal Mahte Ante bartniid siida tilhører de Miguhiid-siida. I Vorrens beskrivelse så beitet Miguhiid-siida, merket med M.1, ved Heammugieddi østsiden av Kautokeino elva, og på sommeren beitet siidaen i Cuokcavuotna. Oskal Mahte Ante bartniid siida har flyttet til området

Buolžajávri og Joahkonjárga etter 1957 ifølge Vorren. Når Oskal Mahte Ante bartniid siida i brev av 15.06.01 til Reinbeiterettsutvalget påberoper seg rettigheter langs omtvistet område på grunnlag av Joahkonjárga, er dette beiteområder som tilhører vår siida gjennom vår olderfar og tippolderfar Josef Henriksen Buljo (Josat).

I forbindelse med Kvaløy-prosjektet 1980 ble det tatt flyfoto av Fálá-siidaens flokk som beitet på nordhellingen av Čuovžavárri. Dette bekrefter også bruken av området for Fálá-siida. Bildet og tilhørende rapport er hos tidligere Reindrifstforvaltningen.

Områdestyret godkjente bruksreglene 20.09.2011 for Reinbeitedistrikt 20 Fálá og beitegrensene mot vest og sør er nevnt slik:

«... Derfra dreier sør-vestover til Geađgeberjávri og videre over høyde på sørenden av Geađgebergielas og til sør-østenden av Hárdelangiela. Derfra dreier vestover til Hárdelanjávri og Holgajávri og over Bávttajohka oppfor Čuovčajoganjálbmi. Videre vestover langs Čuovčajohka til øvre Čuovčajávri. Derfra vestover rundt Čivtasarduottar rett nord for Lávvoriggevárri, over Lulit Rissevárri og Ruoppavárri mot nord, vest for Rissevárri til Buolčajeaggi. Derfra videre vest for Reatkamarás til Ráhpesčobma ved Šuorbmogiera ...»

Dette er de mest naturlige og hensiktsmessige grensene i dette området i forhold til beiting og gjeting og som kan overholdes uten større problemer.

I tillegg vil vi bemerke at Ruoppavárri er på feil høyde i topografisk hovedkartserie og Norgeskart. Riktige navn på denne høyden er Oarjjimus Čivtesarduottar. Ruoppavárri er høyde 426 øst for Buolžajávri og Čæruvuolejavri i topografisk hovedkartserie er Ruoppajávri. I Norgeskart er Ruoppavárri høyde 424 øst for Buolžajávri og Čearovuolejavri er Ruoppajávri.

Med bakgrunn i gitte opplysninger ber vi om at Reindrifststyret endrer distriktsgrensene i vestover og i sørover for å ikke krenke våre særrettigheter til områdene Reatkamaras, Čivtesarduottar og Hárdelangiela.

Med hilsen for Fálá-siida

Aslak Ante M J Sara
Leder

Anders J A Buljo
Styremedlem